

21.8.2026

Jakelu:

Opetusministeri Anders Adlercreutz
Kaupunginjohtaja Marita Toikka
Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ville Kaunisto
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Inka Häkkinen
Apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell
MLL:n toiminnanjohtaja, kaupunginvaltuutettu Christa Carpelan
Opetuspalvelupäällikkö Silja Kavilo
Sivistysjohtaja Veikko Niemi
Kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja Sanna Jacksen
Varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi

VETOOMUS SVENSKA SKOLAN I KOUVOLA -KOULUN SÄILYTTÄMISEKSI

Kouvolan kaupungin perusopetuksen palveluverkkoluonnoksessa esitetään Svenska skolanin toiminnan lakkauttamista vuonna 2028. Ruotsinkielistä opetusta on annettu Kuusankoskella vuodesta 1911. Svenska skolan tarjoaa sekä ruotsia äidinkielenä puhuville että ruotsin kieltä varhaiskasvatuksessa käyttäneille ja ruotsin koulukielekseen valinneille oppilaille perusopetusta ruotsiksi vuosiluokilla 1-6. Svenska skolan on vuodesta 2015 toiminut Keskustan koulun yhteydessä, mikä on luonut hyvät mahdollisuudet vuorovaikutukselle ja yhteistoiminnalle suomen- ja ruotsinkielisten oppilaiden välillä. Koulun toiminnan päättämisellä olisi kauaskantoisia seurauksia kaupungin ruotsinkielisille lapsille ja heidän perheilleen, mistä Svenska skolanin vanhempainyhdistys on syvästi huolissaan.

Lakkautusesityksen mukaan ruotsia puhuvat lapset eivät tule saamaan opetusta omalla äidinkielellään Kouvolassa. Lasten suomenruotsalainen kulttuurintuntemus köyhtyy, eikä heidän suomenruotsalainen identiteettinsä saa vahvistusta Kouvolassa. Varhaiskasvatuksesta asti vaalittu oppilaiden välinen yhteisöllisyys hajoaa. Ruotsinkielisten oppilaiden häviäminen Keskustan koulusta tekee vähitellen tyhjäksi siellä suvaitsevaisuuden eteen tehdyn työn. Ruotsinkielinen kulttuuri ja perinteet häviävät Keskustan koulun lisäksi koulun ulkopuolisistakin yhteisöistä. Esiintymiset ruotsinkielisissä kauneimmissa joululauluissa, vanhusten palvelutaloissa ja muissa yhteisöissä lakkaa. Ennen kaikkea lasten turvallisuuden tunne heikkenee. Lasten ja heidän huoltajiensa usko Kouvolaan opetuksenjärjestäjänä hiipuu. Kouvolan houkuttavuus heikkenee ja väestön moninaisuus

vähenee. Ruotsinkielisten perheiden nuoret aikuiset eivät todennäköisesti ole Kouvolan tulevia paluumuuttajia.

Lapsen oikeudet

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 2. artiklan mukaan lapsille on taattava tasa-arvoiset oikeudet ilman minkäänlaista lapsen, hänen vanhempiansa tai muun laillisen huoltajansa rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, *kieleen*, uskontoon, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen, syntyperään tai muuhun seikkaan perustuvaa erottelua.

29 artiklan mukaan lapsen koulutuksen tulee pyrkiä kunnioituksen edistämiseen lapsen vanhempia, *omaa sivistyksellistä identiteettiä, kieltä ja arvoja*, lapsen asuin- ja synnyinmaan kansallisia arvoja sekä hänen omastaan poikkeavia kulttuureita kohtaan. 30 artiklan mukaan niissä maissa, joissa on etnisiä, uskonnollisia tai kielellisiä vähemmistöryhmiä tai alkuperäiskansoihin kuuluvia henkilöitä, tällaiseen *vähemmistöryhmään* tai alkuperäiskansaansa *kuuluvalla lapsella ei saa kieltää oikeutta nauttia yhdessä ryhmän muiden jäsenten kanssa omasta kulttuuristaan*, tunnustaa ja harjoittaa omaa uskontoaan *tai käyttää omaa kieltään*.

Meidän näkemyksemme mukaan ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämättä jättäminen täyttää Lasten oikeuksien yleissopimuksen mukaisen syrjinnän tunnusmerkit. Kuntamme suomenkieliseen perusopetukseen osallistuvilla olisi käytännössä huomattavasti paremmat mahdollisuudet päästä kouluun Kouvolan alueella.

Lapsen etu

Yhdistyneiden kansakuntien Lapsen oikeuksien sopimuksen ja sitä kautta Suomen lain mukaan lapsen etu on asetettava ensisijalle kaikissa lapsia koskevissa sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa. Lapsen oikeuksien komitea korostaa, että lapsen etu ei ole vain yksi päätöksenteossa huomioon otettava seikka, vaan se on korkeammalla sijalla päätösharkinnassa kuin vanhempien, muiden aikuisten tai suuren yleisön edut. Lapsen edun vahvaa asemaa puoltaa lapsuuteen liittyvät erityispiirteet kuten riippuvuus aikuisista, aikuisia heikompi asema ja äänioikeudettomuus. Jos lasten etua ei korosteta, se jätetään usein huomioimatta, komitea toteaa. (<https://www.mll.fi/lapsemme-lehti/mika-lapsen-etu/> 23.8.2026).

Lapsella on oikeus siihen, että hänen etunsa arvioidaan. Tämä koskee niin tilanteita, jossa tehdään yhtä lasta tai lapsiryhmää kuin yleisesti lapsia koskevia päätöksiä. Lainsäädäntöä on tulkittava lapsiystävällisellä tavalla. Päätöksen perusteluista on käytävä ilmi, mitä on pidetty lapsen etuna sekä millä perusteilla ja miten etua on punnittu. Välittömien vaikutusten lisäksi on tunnistettava myös ratkaisun välillisiä vaikutuksia.

Lapsivaikutusten arvioinnin tarkoituksena on mahdollistaa, että lapsen etu voidaan ottaa *ensisijaisena kriteerinä* huomioon lapsia koskevassa päätöksenteossa. Tämä edellyttää, että vaikutusten arviointi toteutetaan riittävän varhaisessa vaiheessa valmistelua. Se edellyttää myös sitä, että arvioinnin tulokset otetaan huomioon päätöksen jatkovalmistelussa ja päätöksenteossa. Näin ei ole valitettavasti tehty, kun on päätetty esimerkiksi varhaiskasvatukseen ja koulutukseen tehdyistä leikkauksista. (Iivonen Esa 2016, vaikuttamistyön johtaja MLL.)

On vaikea nähdä, että viranhaltijoilla on ollut lasten etu mielessä esitystä laatiessaan. Lapsivaikutusten arviointi ja perustelut puuttuvat.

Perusopetuslaki

Suomen kielisäädäntö antaa molemmille kansalliskielille vahvan oikeudellisen aseman. “Kunta, jossa on suomen, että ruotsinkielisiä asukkaita, on velvollinen järjestämään perusopetuksen ja esiopetuksen *erikseen* kumpaakin kieliryhmää varten (Perusopetuslaki 628/1998 § 4).” Kaupunki on kansalaista lähinnä oleva hallinnon taso, joten kunnalla on kaikki mahdollisuudet luoda hyvä kieli-ilmapiiiri.

Kouvolassa ei tarjota ruotsin opetusta A1- eikä A2-kielenä millään kouluasteella, joten ruotsinkielisille lapsille ei ole Kouvolassa todellisia vaihtoehtoja.

“Mikäli kunta ei itse järjestä ruotsinkielistä opetusta, voidaan sopia yhteistyöstä toisen opetuksen järjestäjän kanssa (Perusopetuslaki 628/1998 § 4). Kuitenkin perusopetuslain 628/1998 32 §:n mukaan alle 13-vuotiaan perusopetusta saavan oppilaan, jonka koulumatka on viittä kilometriä pitempi ja jolla on tällöin oikeus maksuttomaan kuljetukseen, päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia.

Esimerkkinä otettakoon tilanne, jossa opetus järjestettäisiin Kotkassa. Oppilaiden olisi kuljettava koulumatkansa Kouvolasta Kotkaan useita eri liikennevälineitä käyttäen.

Junavuorot, joita Kotkaan kouluun kulkevat oppilaat joutuisivat käyttämään:

KVL – Kymi	Kymi - KVL
6:53 – 7:25	13:00 – 13:34
7:53 – 8:25	15:29 – 16:03
11:52 – 12:24	

Aamulla koulumatkaan menee syöttöliikenteen matkan kestosta riippuen 1h 10 min. – 2h, iltapäivällä odotusaikoinen viimeistään kahdelta pääsevältä alakouluikäiseltä vähintään 2h 35 min, jotka yhteenlaskettuina ylittävät selvästi laissa säädetyn ajan.

Eri liikennevälineiden yhdistelmä ei mahdollista YK:n lasten oikeuksien peräänkuuluttamaa lapsen oikeutta olla lapsi, vaan hän joutuu koulumatkallaan luovimaan aikuisten maailmassa kaukana kotoa myöhässä olevien tai saapumattomien taksien, junien tai linja-autojen vuoksi turvattomana ja vailla huolenpitoa. Niin ikään 31. artiklassa säädetty lapsen oikeus lepoon, vapaa-aikaan ja hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan ei toteudu 10 – 11 tunnin koulupäivän vuoksi.

Svenska skolanin lakkauttamiseen liittyvät kulut ja mahdolliset säästöt

Olemme pettyneitä Kouvolan tapaan jättää esittelemättä läpinäkyvästi tähänastisista koulujen lakkauttamisista syntyneet todelliset säästöt. Svenska skolanin tapauksessa arvelemme lakkauttamisesityksen pohjautuvan oppilaskohtaisten kustannusten vertailuun ruotsinkielisen ja suomenkielisen opetuksen välillä eikä niinkään todellisiin säästöihin. Koulun lakkauttaminen ei käsittääksemme tuo mukanaan säästöjä tilojen osalta, sillä tilat tulisivat luultavasti suomenkielisen perusopetuksen käyttöön.

Meidän arviomme säästöistä ovat yhden nykyisen opettajan henkilöstökulut. Tätä säästyvää summaa vähentävät merkittävästi muun muassa kasvavat koulukyytikulut sekä ruotsinkielisen opetuksen järjestävälle kunnalle maksettavat korvaukset. Epäilemme, että säästöt Svenska skolanin lakkauttamisesta Kouvolan kaupungille olisivatkin vain nimellisiä. Svenska skolanin lakkauttamisen aiheuttamilla muilla haittavaikutuksilla ja seuraamuksilla olisi myös hintalappunsa. Tuntuukin, että Kouvolan kaupunki on nyt säästämässä kustannuksista ja lopputuloksesta piittaamatta.

Pyydämme vanhempainyhdistyksenä kirjallista vastausta seuraaviin kysymyksiin opetuspalvelupäällikkö Silja Kavilolta, sivistysjohtaja Veikko Niemeltä sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja Sanna Jacksenilta hyvissä ajoin, ennen kuin lautakunta kokoontuu päättämään koulun lakkauttamisesta. Edellytämme, ettei vastaamista siirretä kolmannen osapuolen, kuten Keskustan koulun rehtorin tehtäväksi.

1. Miten kouvolalaisten ruotsinkielisten lasten ruotsinkielinen perusopetus aiotaan järjestää vuodesta 2028 eteenpäin?
2. Miten Kouvolan kaupunki arvioi ja valvoo ruotsinkielisen perusopetuksen lakkauttamisesta kärsivien lasten oikeuksien ja edun toteutumista? Milloin lapsioikeuksien arviointi ja perustelut esitellään huoltajille ja Föräldraföreningen för Svenska skolan i Kouvola -vanhempainyhdistykselle?
3. Miten estetään se, ettei lasten polku ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta (Folkhälsans Daghemmet Lekis i Kouvola) peruskouluun katkea?
4. Miten ruotsinkielinen joustava esi- ja alkuopetus järjestetään?
5. Mikäli opetus järjestetään toisessa kunnassa, miten alakouluikäisten lasten kuljetus Kotkaan, Pyhtäälle tai Lahteen järjestetään?
6. Miten Kouvolan kaupunki takaa perusopetuslain toteutumisen koulukyytien pituuden suhteen?
7. Miten Kouvolassa työskentelevän huoltajan ajatellaan yhdistävän esimerkiksi alakoululaisen koulunkäynnin toisessa kunnassa ja käynnit oman kunnan hammashoitolassa tai terveysasemalla? Julkisten liikennevälineiden aikataulut eivät tätä mahdollista, jolloin 30 minuutin hammaslääkärikäynnin vuoksi koko koulupäivän opetus voi jäädä saamatta.
8. Mikäli ruotsinkielistä perusopetusta ei järjestetä Kouvolassa, on ennustettavissa, että kaikki nykyiset ja tulevat Svenska skolanin oppilaat eivät käytännön syistä pysty osallistumaan ruotsinkieliseen opetukseen toisessa kunnassa. Miten kaupunki aikoo siinä tapauksessa resursoida sitä, että ruotsinkielisiä, ruotsinkielisin matematiikan, biologian ja vieraiden kielten jne. termein opiskelleita oppilaita tuetaan suomenkielisessä opetuksessa Kouvolan eri kouluissa?
9. Ruotsia äidinkielenään puhuvia ja ruotsin alkeita opettelevia oppilaita ei ole tarkoituksenmukaista opettaa samassa ryhmässä. Miten kaupunki aikoo resursoida ruotsin

oppituntien opetuksen tai ylöspäin eriyttämisen Kouvolan peruskouluissa? Entä toisella asteella?

10. Miksi kaupungin säästöt kohdennetaan pieneen, kaupungin ainoaan ruotsinkielistä opetusta tarjoavaan yksikköön?
11. Minkä verran vähennyksiä ja lisäyksiä kaikkiin kaupungin kuluihin on arvioitu Svenska skolanin lakkautuksen aiheuttavan, eriteltynä eri kululajeihin/toimialoihin?
12. Mitä oppilaiden ruotsinkielinen opetus ostopalveluna maksaa oppilasta kohden lukuvuodessa?

Yhteistyö

Ruotsinkielisen koulun tuomat edut kaupungillemme ovat kiistattomat. Ruotsinkielinen perusopetus laajentaa kunnan kielivarantoja. Kielitaito on lapselle annettu voimavara, joka tukee jatko-opintoja ja työuraa. Alue, jossa on ruotsinkielistä perusopetusta, houkuttelee samalla työntekijöitä, jotka arvostavat monikulttuurisuutta ja kielellisesti rikasta ympäristöä. Kaupunki on kansalaista lähinnä oleva hallinnon taso, joten kunnalla on kaikki mahdollisuudet luova hyvä kieli-ilmapiiiri. Onko kaupunki valmis luopumaan eduista, joita Svenska skolan tuo mukanaan?

Me vanhempainyhdistyksenä olemme järjestäneet vuosikymmeniä oppilaille tilaisuuksia osallistua ruotsinkielisiin kulttuuritapahtumiin, retkiin ja leirikouluihin, eli olemme säästäneet kaupungilta rahaa. Meille tuntemattomasta syystä kaupungin sivistystoimi on pyynnöstämme huolimatta kieltäytynyt anomasta avustusta ruotsinkielisen koulunkäyntiavustajan palkkaamiseen ruotsinkielistä opetusta tukevilta säätiöiltä. Haluaisimmekin tavata viranhaltijoita ja päättäjiä ja keskustella mahdollisuuksista pitää Svenska skolan elinvoimaisena. Toivomme yhteistyön jatkuvan myös kaupungin viestintä-, markkinointi- ja matkailupalveluiden kanssa.

Yhteistyöterveisin,

Föräldraföreningen för Svenska skolan i Kouvola